

Sprawozdanie prezesa Polskiego Towarzystwa Teologicznego za rok 2017

ks. Kazimierz Panuś

Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie
kazimierz.panus@upjp2.edu.pl

Poprzednie walne zebranie Polskiego Towarzystwa Teologicznego w Krakowie odbyło się 28 lutego 2017 roku. Składało się z dwóch części. W pierwszej po wysłuchaniu sprawozdań prezesa, skarbnika, kierownika Sekcji Wydawniczej i przewodniczącego Komisji Rewizyjnej udzielono absolutorium zarządowi za rok 2016, a następnie przeprowadzono wybory zarządu Polskiego Towarzystwa Teologicznego na lata 2017–2020. W drugiej części walnego zebrania po laudacji JE bpa Marka Szkućło wręczono medal Zasłużony dla Polskiego Towarzystwa Teologicznego JE abp. dr. Damianowi Zimoniowi z Katowic oraz wysłuchano wykładu ks. prof. Jerzego Szymika nt. *Prawda – teologia – Bóg*.

Rok 2017 był pierwszym rokiem działalności zarządu towarzystwa wybranego 28 lutego 2017 roku. Działał on w następującym składzie:

Zarząd

Prezes: ks. prof. dr hab. Kazimierz Panuś

Wiceprezes: ks. dr hab. Piotr Kroczek, prof. UPJPII

Sekretarz: o. dr hab. Romuald Kośla OFM

Skarbnik: ks. mgr Andrzej Fyda

Bibliotekarz: ks. dr hab. Jan Bednarczyk

Kierownik Sekcji Wydawniczej: mgr Sebastian Wojnowski

Komisja Rewizyjna

Przewodniczący: ks. prof. dr hab. Tomasz Jelonek

Członkowie: ks. dr hab. Sylwester Jędrzejewski SDB, ks. dr hab. Witold Ostafiński

Sąd Polubowny

Przewodniczący: ks. prof. dr hab. Maciej Ostrowski

Członkowie: o. prof. dr hab. Tomasz Dąbek OSB, ks. dr Franciszek Ślusarczyk

Z końcem 2017 roku Polskie Towarzystwo Teologiczne liczyło 945 członków (po gruntownej weryfikacji listy członków). W roku 2017 przyjęto do towarzystwa 28 nowych członków: Sekcja Filozoficzna – 2, Sekcja Sydonologiczna – 2, Sekcja Biblijna – 2, Oddział w Sosnowcu – 2, Oddział w Częstochowie – 14, Oddział w Kielcach – 1, Oddział w Toruniu – 4, Oddział w Przemyślu – 1.

Od poprzedniego walnego zebrania do wiekiustego domu Ojca odeszli (według posiadanych informacji): bp prof. Wacław Świerzawski, o. prof. Józef Ścibor CSsR, ks. dr Marek Leśniak, prof. Wacława Szelińska, ks. prof. Jan Kowalski oraz z Oddziału w Przemyślu ks. dr Augustyn Piela i ks. prof. Marian Wolicki.

Spełniając wymogi statutowe, zarząd odbył w roku sprawozdawczym cztery zebrania w dniach: 9 maja 2017, 28 września 2017, 28 listopada 2017 i 27 lutego 2018.

Podczas pierwszego zebrania zarządu wysłuchano wykładu ks. dr. Stanisława Mieszczaka SCJ nt. *O liturgii Świątowych Dni Młodości*. Następnie kierownik Sekcji Wydawniczej poinformował o przyznaniu finansowania na realizację 3 zadań wydawniczych ze środków na działalność upowszechniającą naukę przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, w tym na utworzenie Repozytorium Instytucjonalnego Polskiego Towarzystwa Teologicznego. W dalszej części zebrania wiceprezes ks. dr hab. Piotr Kroczek, prof. UPJPII, omówił kwestię nawiązania kontaktów towarzystwa z zagranicznymi towarzystwami naukowymi. W związku z tym należy koniecznie opracować angielską wersję strony internetowej i uzupełnić dane o poszczególnych sekcjach specjalistycznych i terenowych. Kolejnym punktem obrad była kwestia rozszerzenia towarzystwa o nowy oddział terenowy w Lublinie. Z propozycją taką wystąpił ks. Mirosław Matuszny, proboszcz parafii Nawrócenia św. Pawła w Lublinie. W dalszej części spotkania zgodnie ze statutem potwierdzono nominacje kierowników sekcji specjalistycznych na nową kadencję 2017–2020. Przy tej okazji ks. dr hab. Grzegorz Godawa poinformował, że nowa sekcja powołana po połączeniu Katechetyczno-Pedagogicznej i Pastoralno-Socjologicznej będzie się nazywała Pedagogiczno-Społeczna. W przyszłości ma powstać także Sekcja Katechetyczna. Sekretarz o. dr hab. Romuald

Kośla OFM przybliżył kwestię ujednoczenia bazy członków towarzystwa. Pozwoli ono określić liczbę członków głównie krakowskich sekcji specjalistycznych i usprawni z nimi komunikację. Dostrzeżono również potrzebę aktualizacji niektórych danych, między innymi stopni naukowych, adresów e-mail i korespondencyjnych. Sprawy finansowe omówił nowy skarbnik ks. mgr Andrzej Fyda, który w marcu przejął całą dokumentację od swego poprzednika ks. dr. Andrzeja Mojżeszki i podjął swe statutowe obowiązki. Kierownicy poszczególnych sekcji i oddziałów poinformowali zebranych o działalności swoich środowisk naukowych, a także zaprezentowali projekty do realizacji w najbliższym czasie. W wolnych wnioskach ks. prof. Tomasz Jelonek wyraził potrzebę gromadzenia ksiąg archiwalnych w jednym miejscu, gdyż jest to materiał do badań dla historyków.

Drugie zebranie zarządu rozpoczął wykład ks. dr. Wacława Umińskiego CM, kierownika Sekcji Historycznej, nt. *Formacja duchowieństwa diecezjalnego i zakonnego w okresie międzywojennym na przykładzie konwiktu prowadzonego przez Księżę Misjonarzy w Warszawie*. Prezes poinformował o wymianie korespondencji z Sekretarzem Generalnym Konferencji Episkopatu Polski bp. Arturem Mizińskim w sprawie uaktualnienia danych osobowych władz towarzystwa. Sekretarz Generalny Konferencji Episkopatu Polski przekazał je do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji zgodnie z art. 14 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej. Polskie Towarzystwo Teologiczne jako organizacja kościelna powiadamia organy państwowe o powoływaniu i odwoływaniu osób sprawujących funkcje w zarządzie za pośrednictwem Sekretariatu Episkopatu Polski. W dalszej części spotkania mgr Miłosz Grygiarczyk, zastępca kierownika Sekcji Syndonologicznej, zreferował stan prac nad rozwojem tej sekcji. W swojej relacji wyszedł on od osobistych zainteresowań relikwią Całunu Turyńskiego i przedstawił kilka etapów działalności sekcji w najbliższym czasie, między innymi wykonanie podstrony sekcji, publikację dwóch oryginalnych zdjęć Całunu Turyńskiego, które wykonał Barrie Schwartz (USA) z oryginału w 1978 roku podczas badań prowadzonych przez zespół STURP, przygotowanie opisu tortur podczas męki Jezusa Chrystusa z odpowiednimi wyjaśnieniami, a także nawiązanie szerokich kontaktów ze specjalistami w dziedzinie syndonologicznej zarówno w kraju, jak i zagranicą. W listopadzie 2018 roku planowane jest zorganizowanie przez sekcję międzynarodowej konferencji naukowej poświęconej zagadnieniom płótna z Turynu. Prezes w imieniu zarządu podziękował ks. dr. Jerzemu Bieleckiemu

za wieloletnie i pełne oddania prowadzenie oddziału częstochowskiego i życzył nowemu kierownikowi ks. dr. hab. Pawłowi Maciaszkowi sukcesów w podejmowanych pracach na rzecz tego oddziału. O stanie przygotowywania kolejnych numerów kwartalnika „Ruch Biblijny i Liturgiczny” poinformował ks. dr hab. Stanisław Wronka, redaktor naczelny. Natomiast kierownik Sekcji Wydawniczej poruszył sprawę digitalizacji pierwszych 23 tomów „Analecta Cracoviensia” wydanych przez Polskie Towarzystwo Teologiczne i uruchomienia Repozytorium Instytucjonalnego Polskiego Towarzystwa Teologicznego, którego celem będzie nie tylko upowszechnianie archiwalnych publikacji wydanych przez Polskie Towarzystwo Teologiczne, ale przede wszystkim formalne publikowanie online oryginalnych prac naukowych w otwartym dostępie przez Wydawnictwo UNUM. Zapoznano się też ze sprawozdaniem finansowym przedstawionym przez skarbnika ks. mgr. Andrzeja Fydę. Kierownicy sekcji i oddziałów zdali relację z ich dotychczasowej działalności, a także poinformowali o planowanych w najbliższej przyszłości inicjatywach naukowo-badawczych.

Podczas trzeciego statutowego zebrania zarządu wysłuchano wykładu ks. dr. hab. Lecha Króla, kierownika Oddziału we Włocławku, na temat: *Bł. bp Michał Kozal wzorem życia duchowego*. Przybliżył w nim duchową sylwetkę męczennika z Dachau, którego 100. rocznica święceń kapłańskich minęła 23 lutego br. Ks. dr hab. Lech Król zaprosił członków zarządu do Włocławka na obchody 90-lecia istnienia oddziału towarzystwa, które odbędą się w dniach 18–19 kwietnia 2018 roku. Oprócz spotkania zarządu przewidziane jest zwiedzanie sakralnych obiektów miasta ważnych dla diecezji, a także sympozjum upamiętniające wspomnianą rocznicę. W trakcie zebrania powołano komisję ds. nowelizacji statutu, tak by odpowiadał on aktualnym przepisom prawa państwowego i kanonicznego, a zwłaszcza kan. 298–320. W skład komisji weszli przewodniczący ks. dr hab. Piotr Kroczek, prof. UPJPII, oraz członkowie: o. dr Andrzej Kukła CSsR, kierownik Sekcji Prawa Kanonicznego i mgr Sebastian Wojnowski, kierownik Sekcji Wydawniczej.

W trakcie zebrania zapoznano się ze stanem prac nad konferencją naukową poświęconą Całunowi Turyńskiemu. Wśród prelegentów przewidziani są m.in. dwaj nowo przyjęci członkowie sekcji: prof. dr hab. Zbigniew Treppa z Uniwersytetu Gdańskiego oraz ks. dr hab. Krzysztof Kaucha z Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego.

Zarząd zapoznał się z pracami nad wydaniem kolejnych numerów kwartalnika „Ruch Biblijny i Liturgiczny”, jego digitalizacją i umiędzynarodowieniem,

a także oceną uzyskaną w bazie ICI Journals Master List: ICV 77,26 oraz liczbą cytowań czasopisma: 297. W końcowej części listopadowego zebrania zarządu omówiono program walnego zebrania, którego datę wyznaczono na 27 lutego 2018 roku oraz wysłuchano informacji o dokonaniach poszczególnych oddziałów terenowych i sekcji specjalistycznych.

Czwarte przewidziane przez statut zebranie zarządu odbyło się 27 lutego 2018 roku. Zapoznano się z projektem nowego statutu i postanowiono przedłożyć go do przyjęcia walnemu zebraniu. Przyjęto nowych członków i omówiono tegoroczne sympozja przygotowane przez poszczególne oddziały terenowe i sekcje specjalistyczne.

W ramach Polskiego Towarzystwa Teologicznego działa 15 krakowskich sekcji specjalistycznych i 17 oddziałów terenowych oraz Sekcja Wydawnicza prowadząca Wydawnictwo UNUM.

2. Działalność sekcji specjalistycznych

Sekcja Biblijna. Kierownikiem sekcji jest ks. dr hab. Roman Bogacz, prof. UPJPII. Oprócz spotkania w dniu 20 czerwca, na którym postanowiono zorganizować w roku 2018 sympozjum poświęcone zagadnieniu wolności w Biblii, członkowie Sekcji Biblijnej spotykali się przy okazji ważnych konferencji naukowych. Takim istotnym wydarzeniem dla Sekcji Biblijnej był Dzień Całunu Turyńskiego 21 października. Nastąpiła w nim inauguracja działalności Polskiego Centrum Syndonologicznego. W Centrum Jana Pawła II „Nie lękajcie się” w Krakowie została zorganizowana międzynarodowa konferencja naukowa poświęcona aktualnemu stanowi badań nad Całunem Turyńskim. Wzięli z niej udział goście z Włoch (dr Gian Maria Zaccone – dyrektor Międzynarodowego Centrum Syndonologicznego w Turynie, Enrico Simonato – chemik, sekretarz Międzynarodowego Centrum Syndonologicznego w Turynie oraz o. prof. Rafael Pascual LC – dyrektor Instytutu Nauki i Wiary w Papieskim Ateneum Regina Apostolorum w Rzymie), a także prelegenci z Polski (prof. dr hab. Zbigniew Treppa – kierownik Zakładu Antropologii Obrazu Uniwersytetu Gdańskiego, prof. dr hab. med. Władysław Sinkiewicz – kardiolog z Collegium Medicum im. Ludwika Rydygiera w Bydgoszczy, prof. dr hab. inż. Wojciech Kucewicz – Katedra Elektroniki Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie, prof. dr hab. Krzysztof Pilarczyk – Instytut Religioznawstwa Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie oraz

ks. dr hab. Roman Bogacz, prof. UPJP II, prodziekan Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie i kierownik Sekcji Biblijnej Polskiego Towarzystwa Teologicznego). Podczas sesji zostały nawiązane istotne kontakty pomiędzy Polskim Centrum Syndonologicznym a Międzynarodowym Centrum Syndonologicznym w Turynie. Dla gości z Włoch interesującym było uzyskanie informacji, iż w Polsce już od wielu lat trwają badania nad całunem i ma w tym znaczny udział Polskie Towarzystwo Teologiczne. W trakcie konferencji można było obejrzeć wystawę poświęconą całunowi. Członkowie Sekcji Biblijnej spotkali się także podczas III sympozjum im. o. Augustyna Jankowskiego zorganizowanego 6 listopada przez Opactwo Benedyktynów w Tyńcu. Było ono poświęcone tematowi końca świata. Punktem wyjścia do dyskusji były teksty Apokalipsy. Odwoływano się także do innych ksiąg biblijnych podejmujących tematykę czasów ostatecznych, m.in. do proroków, Księgi Hioba czy targumów. Dyskusja naukowa była niezwykle aktualna, gdyż współczesny człowiek zmaga się z myślą o końcu świata i wszechświata. Podczas sympozjum nie zabrakło także odniesień do współczesnej fizyki w kontekście pytania, co o końcu świata może powiedzieć nauka.

Sekcja Teologii Moralnej. Sekcję prowadzi ks. dr Bogusław Mielec. Sekcja kontynuowała cykl comiesięcznych spotkań nt. adhortacji apostolskiej papieża Franciszka *Amoris laetitia*. W roku sprawozdawczym odbyło się 6 spotkań (23 lutego, 6 kwietnia, 1 czerwca, 28 września, 30 listopada oraz 11 stycznia 2018). Podjęto następujące tematy: *Nowa ewangelia rodziny według kard. Waltera Kaspera, Okoliczności łagodzące w ocenie moralnej w ujęciu Amoris laetitia*, „*Nowa teologia moralna*” papieża Franciszka a egzystencjalna etyka formalna Karla Rahnera, *Synody o rodzinie z lat 2014 i 2015 – przebieg i analiza dokumentów*. W spotkaniach uczestniczy 7 wykładowców różnych dyscyplin teologicznych z Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie. Mają one charakter zamknięty, co sprzyja swobodnej i dogłębnej dyskusji, która w sposób interdyscyplinarny pozwala wejść w obszerną problematykę adhortacji.

Sekcja Homiletyczna. Kierownikiem sekcji jest ks. prof. dr hab. Kazimierz Panuś. W roku sprawozdawczym 2017 Sekcja Homiletyczna spotkała się w Wigrach koło Suwałk w ramach dwudniowej konferencji nt. *Głoszenie słowa Bożego na peryferiach* zorganizowanej przez Stowarzyszenie Homiletów Polskich. 25 września kierownik sekcji wygłosił wykład pt. *Miejsca przepowiadania słowa Bożego. Panorama historyczna*. Warto też wspomnieć o zaawansowanych pracach nad projektem pt. *Kazania w kulturze polskiej. Edycje kolekcji*

tematycznych (kontynuacja): kazania adwentowe, bożonarodzeniowe, wielkanocne i patriotyczne realizowanym przez Polskie Towarzystwo Teologiczne i finansowanym w ramach Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki w latach 2015–2019.

Sekcja Duchowości. Kierownikiem sekcji jest ks. dr Wojciech Mleczek CR. Sekcja kontynuowała prace związane z wieloletnim programem badań naukowych nt. *Duchowość klasztorów polskich: przekaz i komunikacja* – w roku sprawozdawczym sekcja zorganizowała 8 marca w krakowskim Centrum Resurrectionis sympozjum nt. *Pomóc uchwycić sens życia: dziedzictwo* ks. Waleriana Kalinki CR. Efekty wcześniejszych sympozjów opublikowano w materiałach pokonferencyjnych: *Celina i Jadwiga Borzęckie: inspiracje duchowe i działalność społeczna matki i córki*, red. W. Mleczek, M. T. Opryńska, W. Misztal, Kraków 2017 oraz w pracy zbiorowej *Resurrectionist Spirituality: From Personal to Social Renewal*, ed. W. Mleczek, R. Nęcek, W. Misztal, Kraków 2017. Sekcja Duchowości włączyła się też w organizację XI Konferencji Naukowej Etyki Mediów *Zaufanie w mediach – zaufanie do mediów* (Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie, 24–25 maja). Warto też odnotować, iż kierownik sekcji od września 2016 roku jest konsultorem Komisji Duchowieństwa Konferencji Episkopatu Polski oraz członkiem zespołu ds. przygotowania nowych zasad formacji kapłańskiej w Polsce.

Sekcja Pedagogiczno-Społeczna. Kierownikiem sekcji jest ks. dr hab. Grzegorz Godawa. W roku sprawozdawczym 2017 doszło do połączenia Sekcji Pedagogiczno-Katechetycznej z Sekcją Socjologiczno-Pastoralną prowadzoną do tej pory przez prof. dr. hab. Franciszka Adamskiego. W ten sposób powstała Sekcja Pedagogiczno-Społeczna. W roku sprawozdawczym odbyła ona 3 spotkania poświęcone ważnym zagadnieniom społecznym: 25 stycznia z referatem ks. dr. hab. Andrzeja Muszali, prof. UPJPII, pt. *Siedem kroków rewolucji prokreacyjnej*; 13 czerwca z referatem prof. dr. hab. Franciszka Adamskiego pt. *Utopijne wizje a wyzwania natury: wokół sporu o redefinicję małżeństwa i rodziny* oraz 10 października z referatem dr. hab. Józefa Binnebesela, prof. UMK, pt. *Ars moriendi. Kulturowo-wychowawczy kontekst lęku przed śmiercią*. W spotkaniach tych uczestniczyli członkowie sekcji, a także studenci Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie. Po referacie następowała dyskusja. Ta formuła spotkań będzie kontynuowana w kolejnym roku pracy sekcji. Jednocześnie będą podejmowane działania na rzecz zgłębiania społecznych i pedagogicznych uwarunkowań funkcjonowania rodziny we współczesnym świecie.

Sekcja Dogmatyczna. Kierownikiem sekcji jest ks. dr hab. Jan Żelazny, prof. UPJPiI. W roku sprawozdawczym sekcja zorganizowała symposium: *Wspólna tradycja chrześcijan. Koncepcja Boga w tradycji orientalnej i zachodniej*, które odbyło się 1 lutego w auli Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie przy ul. Bernardyńskiej. Współorganizatorami symposium były Polskie Towarzystwo Teologiczne oraz francuska organizacja L'Oeuvre d'Orient. Stowarzyszenie to, założone 160 lat temu we Francji przez tamtejszych profesorów Sorbony, laików, nie tylko wspomaga materialnie chrześcijan z tamtych terenów, ale stara się ocalić ich spuściznę teologiczną i kulturalną. Do dziś ich zasługi w zachowaniu manuskryptów, obiektów sztuki czy pomoc wspólnotom charakteryzują się dużą efektywnością. Warto podkreślić wkład Wydawnictwa UNUM w przygotowanie symposium – opracowanie i druk materiałów informacyjnych.

Sekcja Misjologiczna. Pracami sekcji w ścisłej współpracy ze Stowarzyszeniem Misjologów Polskich i Papieskimi Dziełami Misyjnymi Archidiecezji Katowickiej kieruje ks. dr Grzegorz Wita. Nadal podejmowane były działania związane z promocją misji czy też formacją misyjną we współpracy i w duchu Papieskich Dzieł Misyjnych. Kontynuowana była także aktywność w ramach Stowarzyszenia Misjologów Polskich, którego niżej podpisany miał zaszczyt być sekretarzem. Kilku polskich misjologów wzięło udział w Międzynarodowym Kongresie Misjologicznym zorganizowanym przez IACM w Pattaya w Tajlandii w dniach 10–15 lipca 2017 roku. Tematyką kongresu było świadectwo chrześcijańskie w wieloreligijnym świecie. ks. prof. Jan Górski z Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Śląskiego wziął udział w kilku zagranicznych sesjach i spotkaniach. Podejmowane były także działania naukowe w ramach Stowarzyszenia Misjologów Polskich – odbyło się walne zebranie połączone z symposium, które miało miejsce w Kamieniu Śląskim od 17 do 19 września 2017 roku. Kontynuowana i rozwijana była aktywność w dziedzinie animacji misyjnej i popularyzacji misji na forum ogólnopolskim poprzez zaangażowanie w Krajową Radę Misyjną przy Komisji ds. Misji Konferencji Episkopatu Polski czy Papieskie Dzieła Misyjne. We wrześniu miał miejsce studyjny wyjazd Papieskich Dzieł Misyjnych na Cypr. Na przełomie maja i czerwca zorganizowana została wizyta biskupa Mosesa Hamungole z Zambii w archidiecezji katowickiej i krakowskiej. Oprócz tego współtworono Olimpiadę Znajomości Afryki dla szkół ponadgimnazjalnych województwa śląskiego i Olimpiadę Misyjną dla szkół podstawowych. Przygotowane były także liczne audycje radiowe, kilka telewizyjnych. 10 czerwca 2017 roku

zorganizowano XV Rajd Misyjny w Brennej. Udaną inicjatywą okazało się zorganizowane na zakończenie Tygodnia Misyjnego w październiku 2017 roku w Muzeum Miejskim w Żorach sympozjum pt. *Misyjne poznawanie świata* popularyzujące wiedzę antropologiczną i misjologiczną. Nadto organizowane były warsztaty, rekolekcje i inne spotkania formacyjne, jak np. dni skupienia czy rekolekcje formacyjne, Kongres Misyjny, Misyjna Manufaktura. Członkowie sekcji opublikowali kilka artykułów i wzięli udział w kilku konferencjach i sympozjach naukowych.

Sekcja Prawa Kanonicznego. Kieruje nią o. dr Andrzej Kukła CSsR. W roku sprawozdawczym członkowie sekcji podejmowali ważne zadania dotyczące bieżących problemów prawnych w życiu Kościoła. Kierownik sekcji o. dr Andrzej Kukła prowadzi wykłady z prawa zakonnego na Università della Svizzera Italiana w Lugano (Szwajcaria) i dzięki temu nawiązał owocną współpracę z gronem profesorskim, studentami Wydziału Prawa na tymże uniwersytecie i z prof. Libero Gerosą, dziekanem Wydziału Teologii na czele. Kierownik sekcji jest także członkiem komisji ds. nowelizacji statutu Polskiego Towarzystwa Teologicznego powołanej przez zarząd w 28 listopada. Członkowie sekcji prawa kanonicznego brali czynny udział w kilku w ważnych wydarzeniach naukowych, takich jak sympozjum naukowe *Rozdział i współpraca Państwo–Kościół w Europie. Kazus prawa polskiego i hiszpańskiego* (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie Wydział Prawa Kanonicznego, 17 maja); *Kościół i jego prawo w nauczaniu św. Jana Pawła II. Międzynarodowa konferencja naukowa w 30 rocznicę wizyty Papieża Polaka w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim* (Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II, 9 czerwca); VI Ogólnopolska Konferencja Naukowa *Kodeks Prawa Kanonicznego w badaniach młodych naukowców* (Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II, 3 czerwca); międzynarodowa konferencja naukowa *Non nova sed nove – Codex Iuris Canonici 1917 w setną rocznicę promulgacji* (Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II, 18 października); międzynarodowa konferencja naukowa *Sprawy kanonizacyjne po „Sanctorum Mater” – 10 lat doświadczeń* (Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II, 8 listopada); sympozjum *Granice prawa do sakramentów. Między kodeksem prawa kanonicznego z 1917 roku a kodeksem z 1983 roku* (Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie Wydział Prawa Kanonicznego, 16 listopada). W ramach sekcji miały też miejsce spotkania i konsultacje z wykładowcami Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie i Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie. Członkowie sekcji

brali też udział w przygotowaniach i opracowaniach komentarzy do nowych zasad funkcjonowania sądów kościelnych w obszarze orzekania o nieważności małżeństwa (*Mitis Iudex Dominus Iesus* i adhortacji papieskiej *Amoris laetitia*).

Sekcja Liturgiczna. Pracami sekcji kieruje ks. dr Stanisław Mieszczak SCJ. Działalność Sekcji Liturgicznej w roku sprawozdawczym związana była organicznie z Instytutem Liturgicznym Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie oraz szeroko pojętą formacją teologiczną i liturgiczną w różnych dziedzinach życia Kościoła. Sekcja prowadzi studium katechumenalne dla katechistów, wykłady otwarte w cyklu *Bóg – człowiek – liturgia* w Klubie Inteligencji Katolickiej w Krakowie (s. dr hab. Adelajda Sielepin CHR, prof. UPJPII), sesje z duchowości liturgicznej w zgromadzeniach i seminariach duchownych. Systematycznie prowadzone są wykłady i ćwiczenia na kursie formacji nadzwyczajnych szafarzy komunii świętej archidiecezji krakowskiej (ks. dr hab. Janusz Mieczkowski i ks. dr Stanisław Mieszczak SCJ) oraz comiesięczna formacja teologiczno-liturgiczna i duchowa Diecezjalnej Diakonii Liturgicznej. Regularnie prowadzone są kursy dla fotografów, którzy chcą robić zdjęcia w czasie celebracji liturgicznych, stały charakter ma współpraca z Ośrodkiem Formacji Liturgicznej w Zawichoście. Członkowie sekcji prowadzą liczne kursy dla młodzieży, przybliżając jej treści teologiczne oraz liturgiczne. Podobnie jak w latach poprzednich Instytut Liturgiczny Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie wraz z Ukraińskim Centrum Liturgicznym we Lwowie i Grekokatolickim Wydziałem Teologicznym Uniwersytetu w Preszowie zorganizowali VIII Międzynarodowe Sympozjum *Ad fontes liturgicos* w dniach 25–26 października we Lwowie. Jego tematem było *Poszukiwanie źródeł liturgii monastycznej i katedralnej*. Ks. dr hab. Janusz Mieczkowski wygłosił tam referat *Liturgia w katedrze wawelskiej w pierwszej połowie XVII wieku na podstawie przewodnika Piotra Hiacynta Pruszcza*. Ks. dr hab. Janusz Mieczkowski był współorganizatorem i uczestniczył w międzynarodowym sympozjum liturgicznym poświęconym tematyce roku liturgicznego i kalendarza liturgicznego, które odbyło się w Preszowie (Słowacja) 27 kwietnia i wygłosił tam referat na temat: *Reforma kalendarza liturgicznego po Soborze Watykańskim II (w Kościele rzymskokatolickim)*. Kierownik sekcji ks. dr Stanisław Mieszczak SCJ wygłosił referat: *Formy i treści teologiczne nabożeństw w Kościele katolickim* w czasie konferencji naukowej *Język nabożeństw* zorganizowanej przez Radę Języka Polskiego przy Prezydium Polskiej Akademii Nauk w Żywcu w dniach

28–30 września. Sekcja włączyła się także aktywnie w przygotowanie jubileuszu 50. rocznicy powstania Instytutu Liturgicznego w Krakowie.

Sekcja Sztuki Sakralnej. Sekcją kieruje prof. dr hab. Tomasz Węcla-wowicz. W roku sprawozdawczym działania członków sekcji koncentrowały się na szeroko rozumianej popularyzacji dziedzictwa polskiej sztuki sakralnej w wymiarze zarówno materialnym, jak i niematerialnym. Działalność ta była prowadzona wielokierunkowo przez poszczególnych członków sekcji przy wzajemnych konsultacjach. Członek sekcji o. Mateusz Kawa OCist patronował w swym macierzystym klasztorze w Mogile sukcesywnym pracom konserwatorskim, a przede wszystkim wspólnie z opatem kontynuował prace nad organizowaniem muzeum klasztornego dokumentującego 800 lat dziejów klasztoru wraz z prezentacją zgromadzonych tam przez stulecia dzieł sztuki. Członek sekcji prof. Andrzej Włodarek kontynuował inwentaryzację zasobów artystycznych klasztoru Benedyktynek w Staniątkach. Ponadto w sierpniu jako najbardziej kompetentny wolontariusz współorganizował udostępnienie zbiorów klasztornych w ramach kolejnej edycji Nocy Cracovia Sacra, która odbywała się pod hasłem *Skarby krakowskich klasztorów*. prof. Włodarek przygotowuje też koncepcję muzeum w krakowskim klasztorze Klarysek. Zagraniczny członek Sekcji dr Aleš Pospišil wspomagał poszukiwania czeskich kopii obrazu Matki Boskiej Piekarskiej, które będą reprodukowane w monografii pt. *Hodegetrie Krakowskie* przygotowywanej przez konserwatorke dzieł sztuki prof. Martę Lempart-Geratowską i prof. Małgorzatę Szuster-Gawłowską z krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych oraz historyka sztuki ks. dr Szymona Tracza (Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie).

Sekcja Filozoficzna. Kierownikiem sekcji jest ks. dr hab. Henryk Majkrzak SCJ. W roku sprawozdawczym odbyły się dwa spotkania sekcji: 28 lutego poświęcone tematyce kolejnego zeszytu wydawanego przez sekcję rocznika naukowego „Theofos” oraz 27 listopada poświęcone bieżącym sprawom sekcji. Kierownik sekcji ks. dr hab. Henryk Majkrzak SCJ wygłosił 2 wykłady w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim Jana Pawła II: *Aktualność filozoficznego przesłania św. Tomasza z Akwinu* (26 września) oraz *Św. Tomasz z Akwinu. Człowiek w perspektywie celu ostatecznego* (7 grudnia). W roku sprawozdawczym przyjęto do sekcji 2 nowych członków (dr Rafał Kazimierz Wilk OSPPE, lic. Bartłomiej Krzych).

Sekcja Teologii Fundamentalnej. Kierownikiem sekcji jest ks. dr hab. Damian Wąsek. W roku sprawozdawczym przedstawiciele sekcji organizowali, współorganizowali bądź brali udział w wielu wydarzeniach

naukowych. Angażowali się w sposób szczególny w inicjatywy o charakterze ekumenicznym i apologetycznym. Na szczególną uwagę zasługuje dwudniowe sympozjum: *Podwawelskie spory o kształt wiary. Wybrane kontrowersje w teologii współczesnej* zorganizowane przez sekcję w dniach 15–16 listopada. W trakcie obrad ks. prof. Tadeusz Dzidek podjął w swym referacie temat: *Rola Tradycji w Kościele*, a kierownik sekcji: *Rola biskupa w Kościele: pasterz czy tylko zarządca? Punkty sporne i perspektywy zmian*. Panele dyskusyjne prowadzili ks. prof. Łukasz Kamykowski i dr hab. Marek Kita, prof. UPJPII. Sympozjum to poprzedzone było spotkaniami i konsultacjami członków sekcji. Równocześnie toczyły się spotkania wokół głównych tematów teologii fundamentalnej. Owocem pracy członków sekcji są także nowe publikacje książkowe wydane w roku 2017, zwłaszcza pozycje napisane bądź redagowane przez o. prof. dr. hab. Andrzej Napiórkowski: *Will St. Faustina and St. John Paul II become Doctors of the Church? Polish saints and apostles of Divine mercy, Reformatorzy a Kościół rzymski* oraz *O Bogu i o nas. Homilie na niedziele i święta. Rok liturgiczny B*.

Sekcja Historyczna. Jej pracami kieruje ks. dr Waław Umiński CM. W okresie sprawozdawczym członkowie sekcji wzięli udział w 4 międzynarodowych konferencjach: *Znak, symbol a rytuał w sakralnym priestoreh* (Preszów, 28 marca), *Krajobraz kulturowy Europy. Trwałość i przemijanie* pod patronatem wiceprezesa rady ministrów, ministra nauki i szkolnictwa wyższego Jarosława Gowina (Kraków, 10–11 maja), *Muzea kościelne wobec nowych wyzwań* (Mszczonów, 18–20 października) oraz *Wspólnota różnorodności – dziedzictwo kulturowe Krajów Czwórki Wyszehradzkiej – Unity of diversities – cultural heritage of the Visegrad Four* (Kraków, 14–15 listopada). Warto podkreślić, że ks. prof. dr hab. Józef Marecki, były wiceprezes Polskiego Towarzystwa Teologicznego i były kierownik Sekcji Historycznej, został odznaczony Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski wręczonym mu 10 maja przez wiceprezesa rady ministrów, ministra nauki i szkolnictwa wyższego dr. Jarosława Gowina. Natomiast dr hab. Lucyna Rotter otrzymała od ministra nauki i szkolnictwa wyższego indywidualną nagrodę I stopnia za osiągnięcia naukowe. Sekcja Historyczna odbyła też dwa spotkania: 9 listopada z referatem ks. dra Waław Umińskiego CM pt. *Oddziaływanie Konwiktu Teologicznego w Warszawie w latach 1918–1939 na polu formacyjnym i edukacyjnym* oraz 7 grudnia. To posiedzenie odbyło się w Muzeum Historyczno-Misyjnym Zgromadzenia Księży Misjonarzy w Krakowie. Poprowadził je kierownik sekcji, który jest jednocześnie kustoszem muzeum. Uczestnicy

obejrzeni okolicznościową wystawę z okazji 400-lecia istnienia Rodziny Wincentyńskiej.

Sekcja Teologii Życia Konsekwowanego działa pod kierunkiem s. dr hab. Adelajdy Sielepin CHR, prof. UPJPII. Sekcja liczy aktualnie 16 członków z różnych ośrodków naukowych. W roku sprawozdawczym odbyły się cztery zebrania (30 maja, 23 września, 12 grudnia i 6 lutego 2018), w trakcie których podjęto problematykę teologii powołania do życia konsekrowanego. W kolejnych spotkaniach członkowie sekcji wygłosili następujące referaty: *Powołanie jako doświadczenie głosu Boga* (s. dr Joanna Nowińska MS), *Powołanie jako świadectwo o Chrystusie* (s. dr Benita Skrzyp SSFN) i *Rola przyjaźni w życiu konsekrowanym. Jan Chrzcziciel przyjaciel Oblubienica* (s. dr Jolanta Olczyk SSFN). Referaty zostaną zamieszczone w monografii *Ewangelia, prorocstwo, nadzieja*. Będzie to II tom serii wydawanej przez sekcję. Sekcja przygotowuje sesję o charakterze otwartym poświęconą tematowi *Aspekt przyjaźni w powołaniu konsekwacji*. Ponadto działalność sekcji wyraża się w aktywności poszczególnych jej członków, którzy działają na polach edukacyjnych i formacyjnych, między innymi w środowiskach osób konsekrowanych. Owocem tego są artykuły w czasopismach naukowych i popularyzatorskich oraz udział w sympozjach, konferencjach dla osób konsekrowanych w zgromadzeniach zakonnych, seminariach duchownych i zakonnych oraz prowadzenie rekolekcji i dni skupienia na temat konsekwacji. Sekcja liczy aktualnie 16 członków z różnych ośrodków naukowych w Polsce i za granicą (Madryt, Kazachstan). W roku sprawozdawczym odbyły się cztery zebrania. Widocznym efektem pracy zespołowej jest monografia pt. *Chrzest, przymierze, konsekwacja*, która składa się z 13 rozdziałów autorstwa członków sekcji. Jest to pierwszy tom serii *Ewangelia, prorocstwo, nadzieja* prezentującej zagadnienia z teologii życia konsekrowanego, jaką sekcja utworzyła w bieżącym roku. Publikacja jest redagowana przez s. Adelajdę Sielepin CHR i ks. Kazimierza Wójtowicza CR. Ukazała się w wydawnictwie Księży Zmartwychwstańców Alleluja w Krakowie. Aktualnie przygotowywana jest konferencja poświęcona problematyce powołania do życia konsekrowanego, a także większa publikacja z tej dziedziny.

Sekcja Syndonologiczna powstała 21 maja 2014 ze Studium Syndonologicznego prowadzonego przez wiele lat przez ks. doc. dr. hab. Jerzego Chmiela. Sekcję prowadzi ks. mgr lic. Piotr Listopad. Dużym rozmachem organizacyjnym wykazuje się zastępca kierownika sekcji mgr Miłoz Grygierczyk. Nawiązał on współpracę z wieloma syndonologami w kraju i za granicą. Rokuje to dynamiczny rozwój sekcji na przyszłość.

3. Działalność oddziałów terenowych

Oddział w Katowicach. Pracami oddziału, liczącego obecnie 21 członków, kieruje ks. dr hab. Andrzej Nowicki. W roku sprawozdawczym odbyły się dwa zebrania. Pierwsze z nich 26 kwietnia zgromadziło także przedstawicieli kultury i mediów. W jego trakcie wykład nt. *Odpowiedzialność a współczesna cywilizacja* wygłosił prof. Jan Wojtyła, były rektor Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach. Drugie spotkanie odbyło się 14 listopada, a w jego trakcie wykład pt. *Wiarygodność chrześcijaństwa dzisiaj* wygłosił ks. dr hab. Andrzej Nowicki. W spotkaniach tych, które odbyły się w auli domu parafialnego pw. św. Apostołów Piotra i Pawła w Katowicach, brało także udział grono studentów teologii i zaproszeni goście.

Oddział w Częstochowie. Od 1 maja pracami oddziału po rezygnacji ks. dr. Jerzego Bieleckiego kieruje ks. dr hab. Paweł Maciaszek. Na spotkaniu oddziału w dniu 13 listopada w obecności arcybiskupa metropolity Waława Depo odczytano list prezesa ks. prof. dr. hab. Kazimierza Panusia, w którym wyraził on podziękowanie ks. dr. Jerzemu Bieleckiemu za długoletnie przewodzenie pracom oddziału częstochowskiego, dyskutowano nad dalszym rozwojem czasopisma „Częstochowskie Studia Teologiczne”, zdecydowano się na likwidację podziału oddziału na sekcje specjalistyczne oraz wysłuchano relacji ks. dr. Franciszka Dylusa ze Zjazdu Towarzystwa Teologów Dogmatyków. W roku sprawozdawczym częstochowski oddział Polskiego Towarzystwa Teologicznego powiększył się o 9 nowych członków.

Oddział w Przemyślu. Pracami oddziału liczącego 37 członków kieruje ks. dr hab. Waław Siwak. W okresie sprawozdawczym miały miejsce 2 zebrania członków i sympatyków oddziału: 18 maja w Instytucie Teologicznym w Przemyślu, w trakcie którego wysłuchano referatu ks. dr. Norberta Podhoreckiego nt. *Chrześcijańska myśl filozoficzno-teologiczna wobec wyzwania współczesności* oraz 23 września w Sali Balowej Zamku w Łańcucie z okazji 25-lecia koronacji cudownego wizerunku Matki Bożej Szkaplerznej z łańcuckiej fary. W trakcie tego spotkania dwaj członkowie oddziału wygłosili referaty: ks. dr Henryk Borcz nt. *Kult religijny w łańcuckiej farze u schyłku XVII wieku*, a ks. dr hab. Waław Siwak nt. *Koronacja wizerunku Matki Bożej Szkaplerznej z łańcuckiej fary w historyczno-teologicznej perspektywie*. Warto również odnotować, iż w roku akademickim 2017/2018 Wydział Teologiczny Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie utworzył studia licencjackie z teologii

dla prezbiterów ze specjalizacją z teologii pastoralnej, w prowadzenie których zaangażowali się członkowie oddziału.

Oddział w Kalwarii Zebrzydowskiej. Pracami oddziału kieruje o. dr Roland Pancerz OFM, rektor Wyższego Seminarium Duchownego Ojców Bernardynów, przy którym działa oddział. W roku sprawozdawczym odbyły się dwa ważne spotkania naukowe. Pierwszym z nich w dniu 11 lutego była konferencja naukowa pt. *Refleksja nad encykliką Laudato si' papieża Franciszka*, w trakcie której wygłoszono 4 referaty: *Religijna argumentacja w ekologii w świetle encykliki Laudato si'* (ks. prof. dr hab. Jan Orzeszyna, Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie), *Aretologia encykliki Laudato si'* (prof. dr hab. Andrzej Derdziuk OFMCap, Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II), *Współczesna technika a kwestie ekologiczne w Laudato si'* (dr Jacek Poznański SI, Akademia Ignatianum) oraz *Franciszkańskie przesłanie encykliki Laudato si'* (dr Stanisław Jaromi OFMConv, Wyższe Seminarium Duchowne Franciszkanów w Krakowie). Drugie spotkanie Oddziału w Kalwarii Zebrzydowskiej odbyło się 4 listopada z okazji święta bł. Jana Dunsza Szkota, patrona Wyższego Seminarium Duchownego w Kalwarii Zebrzydowskiej, oraz uroczystej inauguracji nowego roku akademickiego 2016/2017. W ramach spotkania wykład inauguracyjny na temat *Problematyka zła w twórczości J. R. R. Tolkiena. Ocena w świetle teologii katolickiej* wygłosił dr Anicet Piotr Gruszczyński OFM (Wyższe Seminarium Duchowne Bernardynów w Kalwarii Zebrzydowskiej).

Oddział w Tuchowie. Pracami oddziału kieruje o. dr Maciej Sadowski CSsR. Tuchowski oddział opiera się w swej działalności na aktywności naukowej członków skupionych w ramach kadry naukowo-dydaktycznej Wyższego Seminarium Duchownego Redemptorystów w Tuchowie, które w roku sprawozdawczym przeżywało już 114 rok swej działalności. W gronie profesorskim tuchowskiego oddziału było aktywnych 31 redemptorystów, w tym 3 profesorów i 2 doktorów habilitowanych. Członkowie tuchowskiego oddziału opublikowali w minionym roku 9 pozycji książkowych, 60 artykułów naukowych i popularnonaukowych, 25 recenzji, w tym recenzje wydawnicze czasopism, monografii, dorobku naukowego i prac doktorskich. Brali udział w kilkudziesięciu audycjach radiowych i telewizyjnych różnych stacji i rozgłośni ogólnopolskich. Gościli na 52 sympozjach i zjazdach, przy czym w 7 przypadkach byli ich organizatorami. Wygłosili też 37 referatów, a jeden z członków odbył 11 koncertów wokalnych. W roku sprawozdawczym Oddział w Tuchowie był współorganizatorem dorocznego sympozjum naukowego

(30 stycznia–1 lutego) w ramach formacji stałej pogłębiającej duchowość apostołską w perspektywie działalności misyjno-rekolekcyjnej. Swoje referaty wygłosili: o. prof. Andrzej Wodka CSsR, rektor Akademii Alfonsjańskiej w Rzymie, ks. dr Krzysztof Czapla SAC, dyrektor Sekretariatu Fatimskiego, oraz o. prof. dr hab. Ryszard Hajduk CSsR (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie). 15 marca z okazji święta św. Klemensa Hofbauera miały miejsce wykłady gościnne dr Pauliny Dąbrosz-Drewnowskiej z Uniwersytetu Szczecińskiego pt. *Wygnanie benonitów z Warszawy w świetle źródeł francuskich* oraz panel dyskusyjny z udziałem o. dr. Adama Owczarskiego CSsR, dyrektora Instytutu Historycznego Redemptorystów w Rzymie. W dniach 6–8 listopada przeprowadzono warsztaty homiletyczne nt. *Odkrywanie osoby i darów Ducha Świętego*. Uczestnicy warsztatów, 25 redemptorystów z Polski i z zagranicy, wzięli udział w serii wykładów z zakresu teologii dogmatycznej prowadzonych przez o. mgr lic. Marcina Klamkę CSsR, którego prelekcje stały się inspiracją do prac w grupach, gdzie wypracowywano schematy kazań rekolekcyjnych. Wraz z członkami zarządu Warszawskiej Prowincji Redemptorystów misjonarze omówili aktualne sprawy misji parafialnych i rekolekcji w Polsce. Z dużym uznaniem spotkało się sympozjum z okazji 285. rocznicy powstania Zgromadzenia Najświętszego Odkupiciela i 85. rocznicy założenia kwartalnika „Homo Dei” (Tuchów, 9–10 listopada 2017). Współorganizatorem tego colloquium było krakowskie Wydawnictwo Homo Dei. Uczestnicy sympozjum wysłuchali 3 wykładów: *Posługa kapłana wobec narzeczonych i młodych małżeństw na podstawie „Amoris laetitia”* (bp dr hab. Paweł Socha), *Etos miłosierdzia a dylematy sumienia osób żyjących w związkach niesakramentalnych* (ks. prof. dr hab. Ireneusz Mroczkowski, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie) i „*Amoris laetitia*”. *Spojrzenie kanonisty* (ks. prof. dr hab. Leszek Adamowicz, Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II). W końcowej części sympozjum wręczono nagrody *Pro Redemptione*. Staraniem Oddziału w Tuchowie ukazał się XV tom rocznika „*Studia Redemptorystowskie*”. Z działalności Oddziału w Tuchowie w roku sprawozdawczym należy także odnotować wykład inauguracyjny w Wyższym Seminarium Duchownym Redemptorystów w Tuchowie nt. *O ikonografii Chrystusa Pana w starożytności*, który wygłosił 30 września ks. prof. dr hab. Jacek Urban, dziekan Wydziału Historii i Dziedzictwa Kulturowego Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie. Członkowie oddziału odbyli w roku sprawozdawczym 3 zebrania: 19 lutego, 27 czerwca oraz 30 września.

Oddział w Kielcach. Pracami oddziału kieruje ks. dr Paweł Borto. W roku sprawozdawczym działalność oddziału, oprócz comiesięcznych spotkań, wzbogaciły kolejne znaczące wydarzenia. Podjęto prace nad przenoszeniem czasopisma „Kieleckie Studia Teologiczne” do Open Journal Systems. Kierownik oddziału popularyzował teologię w gronie studentów świeckich podczas dwóch cykli wykładów w roku 2017 z udziałem 30–50 osób. Członkowie oddziału włączyli się w prace Kieleckiego Forum Myśli Studnia, które jest twórczą inicjatywą grupy profesorów Wyższego Seminarium Duchownego w Kielcach pod patronem biskupa ordynariusza diecezji kieleckiej. Proponuje ono całościowe wprowadzenie do podstawowych zagadnień filozofii i teologii. Studnia ma pozwolić na zbudowanie całościowego, spójnego obrazu rzeczywistości widzianej z perspektywy wiary. Odkonano już kilka spotkań. Oddział kielecki współorganizował konferencję *Etyka w biznesie*, która odbyła się 13 czerwca podczas XVIII Wystawy Budownictwa i Wyposażenia Kościołów, Sztuki Sakralnej i Dewocjonaliów SacroExpo 2017. Warto odnotować też regularne spotkania Szkoły Pisania Ikon – inicjatywy, która zrodziła się po jednej z konferencji zorganizowanych na SacroExpo na temat ikony i obrazu w sztuce chrześcijańskiej. Członkowie kieleckiego oddziału uczcili 290. rocznicę powstania Wyższego Seminarium Duchownego w Kielcach. Z tej racji 25 listopada odbyło się sympozjum naukowe, w trakcie którego wysłuchano następujących referatów: „*Pamiętajcie o uwięzionych*” (Hbr 13, 3) – profesorowie Wyższego Seminarium Duchownego w Kielcach prześladowani przez władze komunistyczne w latach 1949–1963 (ks. dr Tomasz Gocel), *Wkład kieleckich biblistów i homiletów w rozwój kultury teologicznej i piśmiennictwa religijnego w latach 2002–2017 w Polsce* (ks. dr Jan Nowak), *Reforma liturgii – przejście Ducha Świętego przez Kościół – spełnienie wieloletniego oczekiwania – nieoczekiwany zwrot ku przeszłości* (ks. prof. dr hab. Stanisław Czerwik), *Znaczenie posoborowej odnowy teologii moralnej dla życia chrześcijańskiego* (ks. prof. dr hab. Roman Kuligowski) oraz *Ks. dr Józef Zdanowski – opiekun sztuki sakralnej* (ks. dr Paweł Tkaczyk). Członkowie oddziału kieleckiego zostali też zaproszeni do udziału w zajęciach Uniwersytetu Edukacji Obywatelskiej prowadzonych przez Instytut Polityki Międzynarodowej i Bezpieczeństwa. Przedsięwzięciu patronuje Kazimierz Mądziak, świętokrzyski kurator oświaty. Celem tej inicjatywy jest krzewienie kultury debaty publicznej.

Oddział w Sandomierzu. Pracami oddziału kieruje ks. dr hab. Roman Bogusław Sieroń, prof. KUL. Oddział liczy 30 osób i działa przy Instytucie Teologicznym im. bł. Wincentego Kadłubka w Sandomierzu. W roku spra-

wozdawczym oddział sandomierski podjął wiele form działalności. Najpierw włączył się w obchody 200-lecia istnienia diecezji sandomierskiej poprzez organizację i udział w dwóch sympozjach: *Błogosławieni i kandydaci na ołtarze diecezji sandomierskiej* (6 maja) i *Biskupi diecezji sandomierskiej* (28 października). Następnie był organizatorem bądź współorganizatorem trzech konferencji naukowych: *Parafia podmiotem duszpasterstwa rodzin w świetle adhortacji Amoris Laetitia* (22 kwietnia), *Zieleń w przestrzeni sakralnej* (2 grudnia, z wprowadzeniem kierownika oddziału) oraz *W oczekiwaniu na 50. numer kwartalnika WZPiNoS KUL „Społeczeństwo i Rodzina” – analiza merytoryczno-metodologiczna* (Stalowa Wola, 22 maja). Członkowie sandomierskiego oddziału wzięli również udział w 12 krajowych i zagranicznych konferencjach naukowych, wygłaszając referaty, prowadząc obrady bądź w nich uczestnicząc. Prowadzono także działalność wydawniczą, czego owocem jest ukazanie się 10 publikacji książkowych i artykułów zamieszczonych zwłaszcza w kwartalniku „Społeczeństwo i Rodzina” redagowanym przez kierownika oddziału. Periodyk ten w ostatniej ewaluacji MNiSW (26 stycznia 2017) uzyskał 11 punktów za każdy zamieszczony w nim artykuł.

Oddział w Tarnowie. Kierownikiem oddziału jest ks. prof. dr hab. Janusz Królikowski. W roku sprawozdawczym działania oddziału skoncentrowane były na zbliżającym się 200-leciu Wyższego Seminarium Duchownego w Tarnowie. Zaplanowano włączenie się w tę rocznicę przez przygotowanie słownika biograficznego pracowników seminarium duchownego, zwłaszcza profesorów, wydanie materiałów źródłowych, zwłaszcza kroniki seminarium z lat 1934–1956, zbadanie zasobu IPN dotyczącego seminarium oraz utrwalenie pamięci o klerykach powołanych do służby wojskowej w okresie PRL-u.

Oddział w Rzeszowie. Kierownikiem oddziału jest ks. dr hab. Andrzej Garbarz, prof. UR. W roku sprawozdawczym członkowie Oddziału w Rzeszowie prowadzili działalność naukowo-dydaktyczną w Wyższym Seminarium Duchownym w Rzeszowie, w Instytucie Teologiczno-Pastoralnym, na Uniwersytecie Rzeszowskim, na Politechnice Rzeszowskiej oraz w Wyższej Szkole Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie. W ramach tej działalności członkowie podejmowali współpracę w formie organizacji i czynnego udziału w konferencjach, sympozjach i szkoleniach. Owocem działalności naukowej członków Oddziału w Rzeszowie jest kilka publikacji, które ukazały się nakładem Wydawnictwa Diecezji Rzeszowskiej Bonus Liber. Wymienić tu należy jubileuszowy album *Kościół Diecezji Rzeszowskiej 1992–2017*, w którym zamieszczono opis i fotografie 76 kościołów zbudowanych (lub w trakcie

budowy) od momentu erygowania diecezji w 1992 roku. W 25-lecie erygowania diecezji wydano także aktualny, obszerny, bo liczący 1224 stron *Schematyzm jubileuszowy diecezji rzeszowskiej 2016/2017*. Ukazał się także 23 tom rocznika „Resovia Sacra. Studia Teologiczno-Filozoficzne Diecezji Rzeszowskiej”, który od tego roku uzyskał punktację ministerialną. Z okazji 25-lecia Caritas Diecezji Rzeszowskiej wydano książkę *Miłość i dobroć*. Jest to kolejna już publikacja dokumentująca działalność tej instytucji. Członkowie towarzystwa opublikowali też szereg tekstów w diecezjalnej prasie oraz prowadzili audycje w Katolickim Radiu VIA. Członkowie sekcji angażowali się w działalność dydaktyczną w diecezjalnych instytucjach, takich jak Biblijne Dzieło Diecezji Rzeszowskiej, Uniwersytet Trzeciego Wieku Diecezji Rzeszowskiej. Dla przykładu Diecezjalne Studium Organistowskie zorganizowało 14 grudnia konferencję naukową o muzyce kościelnej *Quo vadis, musica sacra?*

Oddział w Bielsku-Białej. Kierownikiem oddziału jest ks. dr Robert Samsel. Oddział liczy aktualnie 45 członków i działa w siedzibie Instytutu Teologicznego im. św. Jana Kantego w Bielsku-Białej przy ul. Żeromskiego 5a. W roku sprawozdawczym odbyły się dwa spotkania. 18 maja połączone z wykładem nt. *Kafarnaum. Miasto i dom św. Piotra* o. dr. Jana Piotra Urbańskiego OFM oraz 17 listopada z panelem dyskusyjnym członków oddziału na temat aktualnych zagadnień teologicznych. Kontynuowana jest również współpraca z Uniwersytetem Trzeciego Wieku działającym przy Akademii Techniczno-Humanistycznej w Bielsku-Białej. W ramach współpracy członkowie oddziału prowadzą wykłady lub prelekcje o tematyce teologiczno-filozoficzno-religijnej.

Oddział w Radomiu. Kierownikiem oddziału jest ks. prof. dr hab. Marek Jagodziński. W roku sprawozdawczym oddział liczący obecnie 67 osób współorganizował dwie duże konferencje naukowe. Pierwsza zatytułowana *Hermeneutyka wartości w kulturze* odbyła się 20 maja w Miejskiej Bibliotece Publicznej im. Józefa A. i Andrzeja S. Załuskich w Radomiu. W jej trakcie wysłuchano m.in. następujących referatów: *Wartości za słowami „obcy” i „obecny”*, czyli *o interpretacji danych językowych* (dr hab. Przemysław Łozowski, prof. UTH), *Wartości w dyskursie politycznym (na przykładzie ulotki wyborczej z lat 1922–1989)* (dr hab. Grzegorz Majkowski, prof. UTH), *Kultura, ewangelizacja kultury, inkulturacja wiary* (ks. prof. dr hab. Marek Jagodziński) oraz *Suverenność narodu przez kulturę* (ks. dr Wojciech Wojtyła). Druga konferencja zatytułowana *W hołdzie wobec myśli Jana Pawła II* odbyła się 23 listopada w Wyższym Seminarium Duchownym w Radomiu. W trakcie jej trwania wygłoszone zostały następujące referaty: *Jan Paweł*

II o wychowaniu do miłości w rodzinie (dr Iwona Błaszczak, Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie), *Nauczanie Jana Pawła II do więźniów i służb penitencjarnych* (dr Sylwester Bębas, Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie), *Sport w nauczaniu Jana Pawła II* (ks. dr hab. Sławomir Fundowicz, prof. KUL), *Jana Pawła II teologia „Solidarności”* (ks. prof. dr hab. Edward Sienkiewicz, Uniwersytet Szczeciński), *„Europa jest chrześcijańska w swoich korzeniach” – Jana Pawła II wizja kultury europejskiej* (ks. dr Wojciech Wojtyła, Uniwersytet Technologiczno-Humanistyczny im. Kazimierza Pułaskiego w Radomiu) oraz *Trynitarno-komunijne wymiary misji Kościoła według encykliki Jana Pawła II „Redemptoris missio”* (ks. prof. dr hab. Marek Jagodziński, Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II).

Oddział w Sosnowcu. Kierownikiem oddziału liczącego aktualnie 37 członków jest ks. prof. dr hab. Jan Orzeszyna. W roku sprawozdawczym odbyły się cztery spotkania, w tym jeden dzień skupienia, dwa sympozja naukowe i jedno spotkanie organizacyjne. To ostatnie poświęcone zaplanowaniu pracy oddziału w roku akademickim 2016/2017 odbyło się 28 sierpnia, a wykład wprowadzający nt. *Język w katechezie* wygłosił ks. prof. dr hab. Kazimierz Misiaszek (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie). *Wielkopostny Dzień Skupienia* odbył się 1 kwietnia w budynku Wydziału Katechetycznego Kurii Diecezjalnej w Sosnowcu. Wprowadzeniem do niego był wykład ks. mgr. Łukasza Musiała, wicedyrektora Caritas Diecezji Sosnowieckiej, nt. *Jak skutecznie realizować chrześcijańskie powołanie w zderzeniu z rzeczywistością?* Pierwsze sympozjum naukowe zorganizowane przez oddział sosnowiecki podjęło problem: *Ekologiczne nawrócenie. Pierwszy krok: zrozumieć świat stworzony* (20 października), a drugie upamiętniło *Srebrny jubileusz diecezji sosnowieckiej* (18 listopada). Patronat honorowy nad sympozjami objął biskup diecezjalny dr Grzegorz Kaszak.

Oddział w Szczecinie. Kierownikiem oddziału działającego przy Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Szczecińskiego jest ks. inf. prof. dr hab. Andrzej Offmański. W roku sprawozdawczym oddział szczeciński zorganizował 4 konferencje naukowe: 25 lutego nt. *Czy małżeństwo i rodzina pozostawione same sobie?* z referatami: *Czy współczesna polska rodzina potrzebuje Kościoła?* (bp Stanisław Stefanek) oraz *Niepłodność – naprotechnologia czy program in vitro?* (dr Bożena Bassa, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie); 13 maja nt. *Światu dzisiaj potrzeba nowej ewangelizacji i misji*, w trakcie której wygłoszono 2 referaty:

Ewangelizacja – katechizacja – apostołstwo (ks. prof. Andrzej Offmański, Uniwersytet Szczeciński) oraz *Dzisiejszy świat potrzebuje odnowy wiary* (ks. prof. Władysław Majkowski, Akademia Polonijna w Częstochowie); w dniach 12–13 czerwca w Trzęsaczu konferencja naukowa zorganizowana już po raz 14 przez Katedrę Katechetyki Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Szczecińskiego wraz z oddziałem szczecińskim Polskiego Towarzystwa Teologicznego nt. *Katecheza maryjna na dzisiejsze czasy*, składająca się z trzech sesji: *Katecheza maryjna w tajemnicy zbawczej Boga i Kościoła*, *Katecheza maryjna i doświadczenie adresatów*, *Katecheza maryjna w posłudze katechetycznej Kościoła w Polsce*. Oprócz tych 3 konferencji Oddział w Szczecinie rozpoczął cykl otwartych wykładów pt. *Ocalić od zapomnienia* poświęconych upamiętnieniu pionierów Kościoła nad Odrą i Bałtykiem. W ramach spotkania 25 listopada w sali konferencyjnej Wydziału Teologicznego wygłoszono referaty przypominające 4 wielkie postacie kapłańskie: *Ks. dr Bolesław Domański – kapłan spod Znak Rodła* (mgr Paweł Majewicz, Instytut Pamięci Narodowej), *ks. prof. Franciszek Tessen-Węsierski – pierwszy polski ksiądz w powojennym Szczecinie* (ks. dr hab. Grzegorz Wejman, prof. US), *ks. Franciszek Włodarczyk TChr – kapłan niezłomny* (dr Zbigniew Stanuch, Instytut Pamięci Narodowej) oraz *ks. prał. Jan Abramski – sługa Maryi i przyjaciel kapłanów* (ks. dr Robert Masalski, Archiwum Metropolitalne w Szczecinie). Te niezmiernie ciekawe wspomnienia ukazały dynamizm pastoralny młodego Kościoła powracającego na Pomorze Zachodnie.

Oddział w Toruniu. Pracami oddziału kieruje ks. prof. dr. hab. Dariusz Zagórski. W roku sprawozdawczym Oddział w Toruniu zorganizował 3 konferencje: 20 maja nt. *Nowe media i wychowanie*, 21 października nt. *Kobieta – cudowne Boże naczynie* oraz 25 listopada Teologiczno-Etnologiczną Konferencję Akademicką *Człowiek – mężczyzna i kobieta*. Konferencje te odbyły się w Centrum Dialogu im. Jana Pawła II w Toruniu. Oddział w Toruniu współorganizował także 23 czerwca Toruńską Noc Teologów. Pod patronatem Polskiego Towarzystwa Teologicznego ukazała się też książka pt. *Między miśtyką a codziennością. Magdalena Mortęska i jej rola w reformie trydenckiej*.

Oddział we Włocławku. Kierownikiem oddziału jest ks. dr hab. Lech Król. W roku sprawozdawczym odbyły się cztery spotkania naukowe, z których trzy miały formę wykładów otwartych. Pierwsze spotkanie zorganizowane dla członków towarzystwa odbyło się 22 lutego. Omówiono przygotowania do uroczystości 90-lecia oddziału włocławskiego, wydanie drukiem rękopisów bł. bp. Michała Kozala na temat formacji duchowej do kapłaństwa

oraz przygotowanie do druku 20 tomu „Studiów Włocławskich”, który będzie edycją jubileuszową. Pozostałe 3 spotkania naukowe miały charakter otwarty. Pierwsze z nich odbyło się 14 czerwca. Zebrani wysłuchali wykładu *Archidiecezja wrocławska w rozwoju historycznym* wygłoszonego przez Mariana Gołębiewskiego, emerytowanego arcybiskupa metropolitę wrocławskiego oraz uczestniczyli w promocji 19 tomu „Studiów Włocławskich” dedykowanego kierownikowi ks. dr hab. Lechowi Królowi. Drugie spotkanie otwarte odbyło się 10 października i poświęcone było 500-leciu reformacji. W jego trakcie wysłuchano dwóch prelegentów: pastor Kościoła Ewangelickiego we Włocławku ks. mgr Dawid Mendrok wygłosił referat pt. *Gdyby dzisiaj żył Marcin Luter, co znalazłoby się w jego tezach?*, a ks. dr hab. Wojciech Hanc, prof. UKSW, podjął zagadnienie: *Marcin Luter z perspektywy ekumenicznych dialogów*. Trzecie spotkanie otwarte odbyło się 15 listopada. W jego trakcie ks. dr Marek Sędek, moderator generalny Ruchu Światło-Życie z Krościenka nad Dunajcem wygłosił wykład *Osoba i dzieło sługi Bożego Franciszka Blachnickiego w 30. rocznicę jego śmierci*. W drugiej części spotkania wysłuchano świadectw o życiu sługi Bożego ks. Franciszka Blachnickiego oraz o zainicjowanym przez niego Ruchu Światło-Życie. Warto podkreślić, iż w spotkaniach otwartych biorą udział bp Wiesław Mering, ordynariusz włocławski, biskup senior prof. Bronisław Dembowski, księża diecezji włocławskiej oraz księża zakonni pracujący w diecezji, alumni Wyższego Seminarium Duchownego, siostry zakonne i osoby świeckie.

Oddział w Pelplinie został powołany w 2014 roku. Oddziałem liczącym obecnie 36 członków kieruje ks. dr. hab. Janusz Szulist. W roku sprawozdawczym doroczne spotkanie statutowe członków oddziału odbyło się 24 listopada w gmachu Biblioteki Diecezjalnej im. Jana Bernarda Szłagi w Pelplinie. Ponadto pelpliński oddział Polskiego Towarzystwa Teologicznego współorganizował ogólnopolską konferencję III Areopag Pelpliński pt. *Dziedzictwo diecezji chełmińskiej na Pomorzu. 25-lecie reorganizacji struktur Kościoła w Polsce*, która odbyła się w dniach 12–13 maja w Pelplinie.

Oddział w Elblągu jest najmłodszym z oddziałów. Prowadzi go ks. dr Krzysztof Kaoka. Oddział spotkał się 8 grudnia podczas uroczystości odpustowych ku czci Niepokalanego Poczęcia NMP w Wyższym Seminarium Duchownym w Elblągu. W trakcie posiedzenia wysłuchano wykładu ks. dr. hab. Janusza Szulista, prof. UMK, który rozwinął problem: *Kościół wobec świata w nauczaniu Josepha Ratzingera*. Wykładowca przedstawił kolejno koncepcję Kościoła jako ludu Bożego, czyli wspólnoty zjednoczonej wokół Boskiego

autorytetu, jako Mistycznego Ciała Chrystusa, w którym wzajemna miłość jest siłą jednoczącą Głowę i członki Ciała Mistycznego oraz jako świątyni Ducha Świętego. Powyższe koncepcje zostały zestawione z problemami dającymi o sobie znać we współczesnym świecie, dążeniem do skrajnej prostoty lub bogactwa w liturgii oraz zagadnieniami nowej ewangelizacji. W wykładach i dyskusji uczestniczyli bp Jacek Jezierski, wykładowcy i alumni z Wyższego Seminarium Duchownego w Elblągu.

4. Uwagi końcowe

Do najważniejszych dokonań zarządu Polskiego Towarzystwa Teologicznego w roku sprawozdawczym należy zaliczyć nowelizację statutu.

Polskie Towarzystwo Teologiczne realizuje projekt *Kazania w kulturze polskiej. Edycje kolekcji tematycznych (kontynuacja): kazania adwentowe, kazania bożonarodzeniowe, kazania wielkanocne, kazania patriotyczne* finansowany w ramach programu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego pod nazwą „Narodowy Program Rozwoju Humanistyki” w latach 2015–2019, mający na celu opracowanie czterech antologii kazań. W ramach działalności wydawniczej 31 grudnia 2017 została zakończona realizacja dwóch zadań finansowanych w ramach umowy 797/P-DUN/2016 ze środków Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego przeznaczonych na działalność upowszechniającą naukę: *Digitalizacja archiwalnych numerów kwartalnika Ruch Biblijny i Liturgiczny (1948–2011) i publikacja w otwartym dostępie całej zawartości czasopisma* oraz *Stworzenie anglojęzycznej wersji kwartalnika Ruch Biblijny i Liturgiczny 69 (2016) nr 3–4 i 70 (2017) nr 1–2*, natomiast w trakcie realizacji były trzy zadania finansowane w ramach umowy 672/P-DUN/2017 ze środków Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego przeznaczonych na działalność upowszechniającą naukę: *Stworzenie anglojęzycznej wersji kwartalnika Ruch Biblijny i Liturgiczny 70 (2017) nr 3–4 i 71 (2018) nr 1–2*, *Digitalizacja archiwalnych numerów czasopisma naukowego Analecta Cracoviensia 1–24 (1969–1992) i ich publikacja w otwartym dostępie* oraz *Uruchomienie i konfiguracja repozytorium instytucjonalnego Polskiego Towarzystwa Teologicznego oraz digitalizacja pierwszych 20 archiwalnych publikacji naukowych*. W związku z przygotowaniem wniosków o finansowanie projektów godne podkreślenia jest zaangażowanie kierownika Sekcji Wydawniczej Sebastiana Wojnowskiego.

Na szczególne uznanie zasługuje ożywiona działalność oddziałów we Włocławku, który w bieżącym roku obchodzi 90 lat swej działalności, w Radomiu, Sandomierzu i Szczecinie oraz krakowskich sekcji Pedagogiczno-Społecznej, Teologii Życia Konsekwowanego, Duchowości i Sztuki Sakralnej.

Polskie Towarzystwo Teologiczne posiada status kościelnej osoby prawnej o zasięgu ogólnopolskim. Stąd też zarząd na ręce metropolity krakowskiego abp. prof. Marka Jędraszewskiego oraz biskupów obecnych na walnym zebraniu składa serdeczne podziękowanie Konferencji Episkopatu Polski za troskę władz kościelnych o rozwój towarzystwa. Zarząd dziękuje również wszystkim aktywnym członkom towarzystwa, którzy mimo wielorakich trudności czynią wszystko, aby działalność towarzystwa była kontynuowana i służyła dalszemu uwrażliwieniu polskiego społeczeństwa na myśl teologiczną.